

Beleidsregels Schuldhulpverlening Leiden 2024

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leiden gelet op:

- de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening;
- het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening;
- artikel 4:81, van de Algemene wet bestuursrecht;
- de Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Leiden 2021

overwegende dat door de nieuwe Wet gemeentelijke schuldhulpverlening 2021 en de verkorting van de Minnelijke Sanering Natuurlijke Personen de beleidsregels schuldhulpverlening gemeente Leiden 2018 om actualisatie vraagt:

besluit vast te stellen de beleidsregels schuldhulpverlening Leiden 2024.

Artikel 1 Uitleg van begrippen

1. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

a.	aanmelding	De registratie van de hulpvraag van de inwoner. De aanmelding leidt tot informatie die nodig is voor de intake of crisisinterventie.
b.	aflossingscapaciteit	Het bedrag dat de klant dient af te dragen voor de aflossing van zijn schulden. We hanteren de rekenmethode van Recofa (landelijk overlegorgaan van rechters-commissarissen in faillissementen).
c.	bedreigende situatie	Gedwongen woningontuiming, <i>en/of</i> Beëindiging van de levering van gas, elektriciteit, stadsverwarming of water, <i>en/of</i> Opzegging of ontbinding van de zorgverzekering.
d.	beslagvrije voet	Het deel van het inkomen waar een schuldeiser geen beslag op mag leggen (zoals bedoeld in de artikelen 475c en 475d, 475da, 475db en 475dc van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering).
e.	college	College van burgemeester en wethouders van de gemeente Leiden.
f.	intake	Het beoordelen welke ondersteuning, activiteiten en gegevens nodig zijn om de klant te helpen om een financieel evenwicht te bereiken.
g.	inwoner	Persoon die ingeschreven staat in de basisregistratie personen (BRP) van de gemeente Leiden en die een beroep doet op schuldhulpverlening. Een inwoner is iedereen als bedoeld in artikel 3 van de Wgs.
h.	klant	Een klant is een persoon die toegelaten is tot een schuldhulpverleningstraject volgens de Wgs.
i.	MSNP	Minnelijke Sanering Natuurlijke Personen
j.	NVVK	Nederlandse vereniging voor schuldhulpverlening, bewindvoering en sociaal bankieren statutair gevestigd te Amsterdam.
k.	plan van aanpak	Een plan waarin de persoons- en financiële gegevens van de inwoner, hoogte beslagvrije voet, analyse hulpvraag, aanbod schuldhulpverlening, stappenplan naar wenselijk eindresultaat, verbonden tussenstappen en evaluatiemomenten, rechten en plichten en machtiging tot uitwisseling van gegevens staat.
l.	recidive	Een aanvraag voor schuldhulpverlening van inwoner die binnen een bepaalde periode nadat door het college schuldhulpverlening is verleend opnieuw een verzoek indient voor schuldhulpverlening.
m.	schuldhulpverlening	Het uitvoeren van diensten gericht op het voorkómen, oplossen of beheersen van schulden.
n.	schuldderegeling	Regeling tussen klant en schuldeisers waarbij een deel van de schulden wordt kwijtgescholden en waarbij de schuldhulpverlener optreedt als tussenpersoon tussen klant en schuldeisers.

o.	vroegsignalering	Op basis van meldingen op een zo vroeg mogelijk moment in beeld brengen van mensen met financiële problemen om vroegtijdige hulpverlening mogelijk te maken.
p.	Wgs	Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.
q.	WSNP	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen.
r.	zelfstandig ondernemer	inwoner die is ingeschreven in de BRP van de gemeente Leiden en die eigenaar is van een eenmanszaak of vennootschap onder firma.

Artikel 2 Doelgroep schuldhulpverlening

1. Alle inwoners van de gemeente Leiden van 18 jaar en ouder kunnen zich tot het college wenden voor schuldhulpverlening.

Artikel 3 Aanbod schuldhulpverlening

1. Het college verleent aan de inwoner toegang tot een schuldhulpverleningstraject als de inwoner daar een aanvraag voor indient.
2. Het college neemt binnen maximaal 8 weken na het eerste gesprek waarin de hulpvraag wordt vastgesteld een besluit over de toekenning dan wel afwijzing van de aanvraag tot schuldhulpverlening. Dit gebeurt volgens de Verordening beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Leiden 2021.
3. Een aanvraag schuldhulpverlening wordt met een besluit van de gemeente (beschikking) toegevoerd of afgewezen.
4. De inwoner ontvangt geen beschikking als de inwoner tijdens het eerste gesprek aangeeft geen verdere schuldhulpverlening te willen.
5. Onderdeel van een toewijzende beschikking is een plan van aanpak. In het plan van aanpak zijn het doel en het aanbod schuldhulpverlening uitgewerkt in concrete stappen. Daarnaast kunnen er voorwaarden gesteld worden.
6. In het plan van aanpak wordt de beslagvrije voet gevolgd.
7. Bij het bepalen van het aanbod schuldhulpverlening houdt het college in ieder geval rekening met de volgende factoren:
  - a. Is er sprake van een dreigende situatie;
  - b. De aard en/of omvang van de schulden;
  - c. De psychosociale situatie;
  - d. De houding en gedrag (motivatie) van inwoner;
  - e. De financiële situatie;
  - f. De gezinssituatie en/of woonsituatie;
  - g. Is er sprake van een problematische schuldsituatie, zoals omschreven in Gedragscode Schuldhulpverlening NVVK;
  - h. De (financiële) vaardigheden van de inwoner en de mate van leerbaarheid;
  - i. Eerder gebruik van schuldhulpverlening, het minnelijke traject (MSNP) en/of het wettelijke traject (WSNP).

Artikel 4 Producten schuldhulpverlening

Schuldhulpverlening kan in elk geval bestaan uit:

- a. Preventie;
- b. Informatie en advies;
- c. Crisisinterventie;
- d. Budgetbeheer;
- e. Stabilisatie;
- f. Begeleiding en Nazorg;
- g. Betalingsregeling;
- h. Schuldregeling;
- i. Dwangakkoord;
- j. Toeleiding naar WSNP;
- k. Breed Moratorium;
- l. Voorlopige voorziening / moratorium.

Artikel 5 Inlichtingen- en medewerkingsplicht

1. Een klant is verplicht alle medewerking te verlenen en inlichtingen te verstrekken die nodig is voor de schuldhulpverlening.

2. Het verlenen van medewerking en het verstrekken van inlichtingen kan bestaan uit:
  - a. Het nakomen van afspraken;
  - b. Op tijd inleveren van noodzakelijke bewijsstukken voor de schuldhelpverlening;
  - c. Op tijd melden als er wijzigingen zijn in de financiële situatie (inkomen en schulden), persoonlijke en woonsituatie;
  - d. Op tijd betalen van de vaste lasten;
  - e. Geen schulden maken;
  - f. Zich houden aan de voorwaarden van het plan van aanpak en de overeenkomsten schuldregeling en/of budgetbeheer;
  - g. Zorgen voor zoveel mogelijk aflossingscapaciteit door het inkomen te verhogen en het verlagen van de uitgaven, inzetten van beschikbaar vermogen. Deze aflossingscapaciteit wordt gebruikt voor het afbetalen van de schulden;
  - h. Zorgen voor maximale inkomsten naar volledige arbeidscapaciteit, passende arbeid accepteren of passende arbeid proberen te krijgen. Daarbij wordt rekening gehouden wat haalbaar is voor de klant;
  - i. Het deelnemen aan financiële training en budgetbegeleiding om nieuwe schulden te voorkomen en te zorgen voor financiële vaardigheden.

Artikel 6 Beëindigen schuldhelpverlening – Hersteltermijn

1. Schuldhelpverlening kan worden beëindigd als:
  - a. De klant niet of onvoldoende zijn verplichtingen nakomt zoals opgenomen in artikel 5, het plan van aanpak en/of de schuldregelingsovereenkomst. De klant krijgt voordat schuldhelpverlening wordt beëindigd een redelijke termijn om alsnog de ontbrekende informatie in te leveren of medewerking te verlenen;
  - b. blijkt dat de klant schuldhelpverlening krijgt op basis van onjuiste gegevens;
  - c. de klant zich ernstig misdraagt tegenover de medewerkers die de schuldhelpverlening uitvoeren;
  - d. de inkomens,- woon- of leefsituatie van inwoner zo onzeker is dat schuldhelpverlening (nog) niet mogelijk is;
  - e. de klant geen inwoner meer is van de gemeente Leiden, en een schuldregelingstraject nog niet is gestart;
  - f. de klant niet of niet langer tot de doelgroep behoort;
  - g. de klant zijn beschikbare aflossingscapaciteit niet wil gebruiken voor de aflossing van schulden;
  - h. de klant in staat is zelf zijn schulden te regelen;
  - i. de klant hier zelf om vraagt;
  - j. de klant het traject schuldhelpverlening succesvol heeft afgerond;
  - k. de schuldregeling niet is geslaagd door gebrek aan medewerking van één of meer schuldeisers;
  - l. een verklaring als bedoeld in artikel 285, eerste lid, onderdeel f, van de Faillissementswet is afgegeven (WSNP);
  - m. klant is overleden.

Artikel 7 Recidive - Weigering schuldhelpverlening

1. Bij een herhaald verzoek voor schuldhelpverlening kan het college besluiten tot het weigeren van het product schuldregeling voor maximaal 1 jaar. De inwoner heeft nog wel recht op bijvoorbeeld informatie en advies.
2. Het college kan de inwoner bij een herhaald verzoek voor schuldhelpverlening toelaten tot een schuldhelpverleningstraject als bijvoorbeeld:
  - a. er een niet verwijtbare oorzaak en/of geen kwade opzet is;
  - b. de oorzaak van een eerdere weigering of beëindiging niet meer bestaat;
  - c. de inwoner in een crisissituatie zit zoals een dreigende woningontuiming, beëindiging van gas, elektriciteit, stadsverwarming, water, opzegging of ontbinding van de zorgverzekering.
3. Het college kan aanvullende voorwaarden stellen bij een herhaald verzoek.

Artikel 8 Gegevensuitwisseling, verwerking en gebruik van persoonsgegevens

1. Het college verwerkt persoonsgegevens en informatie van de inwoner, die nodig zijn voor schuldhelpverlening:
  - a. Wanneer het college uit zichzelf een gesprek aanbiedt;
  - b. Wanneer het college vanuit de vroegsignalering een signaal van schuldeisers (een signaalpartner) heeft ontvangen over betalingsachterstanden;

2. Onder noodzakelijke gegevens wordt verstaan de gegevens uit de basisregistratie personen om zeker te weten dat de te verwerken persoonsgegevens gaan over de inwoner die schuldhulpverlening heeft aangevraagd.

Artikel 9 Hardheidsclausule en onverwachte omstandigheden

Soms heeft iemand geen recht op een schuldhulpverleningstraject. In dat geval kan het college beoordelen of iemand tóch recht heeft op schuldhulpverlening. Dat doet het college door naar alle omstandigheden van de inwoner te kijken. Het college kent in zo'n situatie alleen een schuldhulpverleningstraject toe als daarvoor dringende redenen zijn.

Artikel 10 Inwerkingtreding

1. Deze beleidsregels treden in werking op de dag na bekendmaking;
2. Gelijk met de inwerkingtreding van deze beleidsregels wordt de 'Beleidsregels schuldhulpverlening gemeente Leiden 2018' ingetrokken;

Artikel 11 Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als 'Beleidsregels Schuldhulpverlening Leiden 2024'.

Toelichting

Algemeen

Schuldhulpverlening is een wettelijke taak van de gemeente volgens de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). In artikel 2 van deze wet staat dat de gemeenteraad een beleidsplan en beleidsregels moet opstellen. In het Beleidsplan Schuldhulpverlening Eerder, beter, sneller 2021-2024 staat op welke manier de gemeente schuldhulpverlening aanbiedt aan inwoners en hoe de gemeente inwoners helpt om schulden te voorkomen. De beleidsregels Schuldhulpverlening gemeente Leiden geven aan hoe inwoners schuldhulpverlening kunnen aanvragen, wat de rechten en plichten zijn van de inwoners tijdens de schuldhulpverlening en wat voor hulp de gemeente aanbiedt. Ook beschrijven de beleidsregels wat de gemeente mag doen om schuldhulpverlening uit te voeren. Door de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening 2021 en de verkorting van de WSNP en MSNP is het nodig de huidige beleidsregels Schuldhulpverlening gemeente Leiden 2018 te actualiseren.

Artikel 1. Uitleg van begrippen

In dit artikel 1 zijn begrippen omschreven die worden gebruikt in de beleidsregels. Het gaat in enkele gevallen om begrippen die op dezelfde manier zijn omschreven als in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs), de Gedragscode Schuldhulpverlening van de Nederlandse vereniging voor schuldhulpverlening, bewindvoering en sociaal bankieren (NVVK), de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de verordening beschikkingstermijn schuldhulpverlening.

Artikel 2 Doelgroep schuldhulpverlening

Schuldhulpverlening staat open voor alle inwoners van Leiden van 18 jaar en ouder. Minderjarige inwoners kunnen samen met hun wettelijke vertegenwoordiger informatie en advies krijgen, maar geen schuldhulpverleningstraject.

Artikel 3 Aanbod schuldhulpverlening

Een aanvraag voor schuldhulpverlening wordt schriftelijk of mondeling ingediend. Dit kan via DigiD, een aanvraagformulier, het sturen van een e-mail of telefonisch contact.

Eerste gesprek

Het eerste gesprek waarin de hulpvraag wordt vastgesteld vindt plaats binnen 4 weken nadat:

- o een inwoner zich tot het college wendt voor schuldhulpverlening; of
- o het college een signaal vanuit de vroegsignalering heeft ontvangen, in het geval de inwoner het aanbod vanuit de vroegsignalering heeft geaccepteerd.

Crisis

Als er sprake is van een crisis vindt binnen 3 werkdagen het eerste gesprek plaats waarin de hulpvraag wordt vastgesteld. Een crisis is een gedwongen woningontuiming, beëindiging van gas, elektriciteit, stadsverwarming, water of opzegging dan wel ontbinding van de zorgverzekering.

Maatwerk

Bij het bepalen van het aanbod schuldhulpverlening hanteert het college maatwerk.

Maatwerk is gebaseerd op een analyse van de hulpvraag, de schulden, de onderliggende problematiek, gezinssamenstelling en is van diverse factoren afhankelijk en kan per situatie verschillen.

Artikel 4 Producten

Preventie:

Doel is het voorkomen van financiële problemen of financiële problemen zo vroeg mogelijk opsporen. Preventie wordt ook ingezet om grotere financiële problemen of herhaling te voorkomen. Door inwoners kennis en vaardigheden bij te brengen voorkomen we geldproblemen.

Informatie en advies:

Doel is het geven van informatie en advies zodat een inwoner zelfstandig zijn inkomen beheert en financieel evenwicht krijgt.

Crisisinterventie:

Doel is het stoppen van een crisis door een bedreigende situatie.

Onder een bedreigende situatie wordt verstaan;

- Gedwongen woningontruiming, *en/of*
- Beëindiging van de levering van gas, elektriciteit, stadsverwarming of water, *en/of*
- Opzegging of ontbinding van de zorgverzekering.

Als er sprake is van een bedreigende situatie vindt binnen 3 werkdagen na de aanmelding het eerste gesprek plaats waarin de hulpvraag wordt vastgesteld. Het spoedprotocol van de Stadsbank Leiden wordt gehanteerd.

Budgetbeheer:

Doel is de inkomsten en uitgaven van de klant te beheren en in evenwicht te houden, zorgen dat betalingen op tijd gedaan worden en dat er geen (nieuwe) schulden of betalingsachterstanden ontstaan. Hiervoor is een budgetplan opgesteld en een plan van aanpak.

Stabilisatie:

Doel is het in evenwicht brengen en houden van inkomsten en uitgaven van de klant, zodat rust wordt gecreëerd, de stress verminderd en eventueel een schuldregeling kan worden ingezet. Tijdens de stabilisatie worden de inkomsten gemaximaliseerd, de uitgaven tot het minimum beperkt, er is geen bedreigende situatie meer en de beslagvrije voet wordt gegarandeerd. Budgetbegeleiding en budgetbeheer kunnen worden ingezet als ondersteuning.

Stabilisatie duurt maximaal 4 maanden. Verlenging van de stabilisatie is mogelijk voor nog een keer 4 maanden.

Begeleiding en Nazorg:

Tijdens de schuldhulpverlening wordt begeleiding geboden. Tijdens de begeleiding leren we de klant zelfstandig en verantwoord zijn huishouden te voeren.

Na de schuldregeling vindt er nazorg plaats. De duur en de intensiteit wordt in overleg met de inwoner bepaald. De afspraken worden opgenomen in het plan van aanpak en/of de schuldregelingsovereenkomst. Doel is de klant te ondersteunen bij de start van een schuldenvrij leven, zelfredzaamheid te bevorderen en te voorkomen dat er nieuwe schulden ontstaan.

Betalingsregeling:

Een regeling tussen klant en één of meer schuldeisers waarin wordt bepaald dat de schuld helemaal wordt terugbetaald in termijnen.

Schuldregeling:

Doel is het komen tot een regeling voor alle schulden (met of zonder afkoop) tussen de klant en de schuldeisers. Deze regeling (een saneringskrediet of schuldbemiddeling) komt tot stand met behulp van een schuldhulpverlener.

Dwangakkoord:

Doel is te komen tot een regeling voor alle schulden via de gemeente (MSNP). Een dwangakkoord wordt aangevraagd als niet alle schuldeisers akkoord gaan met het betalingsvoorstel. De schuldeiser moet dan onder dwang akkoord gaan met het betalingsvoorstel. Het college is gemandateerd om een dwangakkoord aan te vragen bij de rechtbank (artikel 287aFw).

Toeleiding naar WSNP:

Doel is het komen tot een wettelijke overeenkomst volgens de WSNP tussen klant en zijn schuldeisers ter (gedeeltelijke) afkoop van de schulden. De WSNP wordt aangevraagd als een minnelijke overeenkomst (MSNP) is beëindigd. Of als een minnelijke overeenkomst niet mogelijk is. Het college is gemandateerd tot het afgeven van een verzoekschrift en verklaring volgens artikel 285 van de Faillissementswet.

Breed Moratorium:

Het college kan een verzoek indienen bij de rechtbank om te zorgen voor een afkoelingsperiode van een halfjaar. Dit breed wettelijk moratorium wordt alleen ingezet als een financieel stabiele situatie bereikt kan worden.

Voorlopige voorziening / moratorium:

Het college kan een verzoek indienen voor een voorlopige voorziening bij de rechtbank als er sprake is van een dreigende situatie (artikel 287bFW). Het verzoek wordt ingediend als het minnelijke traject (MSNP) is doorlopen en een WSNP wordt of is ingediend bij de rechtbank.

Een dreigende situatie is bijvoorbeeld:

- Gedwongen woningontruiming;
- Beëindiging van de levering van gas, elektriciteit, stadsverwarming of water;
- Beslaglegging op loon of uitkering waardoor betalingen niet mogelijk zijn;
- Gijzeling door openstaande boetes.

Artikel 5 Inlichtingen en medewerkingsplicht

De klant is verantwoordelijk om op tijd de informatie te geven die nodig is voor schuldhulpverlening. Daarnaast is het ook belangrijk dat de klant medewerking verleent. Het op tijd doorgeven van informatie en het meewerken aan de schuldhulpverlening geldt zowel tijdens de aanvraag als tijdens het schuldhulpverleningstraject.

Artikel 6 Beëindigen schuldhulpverlening – Hersteltermijn

In dit artikel staat wanneer schuldhulpverlening kan worden beëindigd. Voordat de schuldhulpverlening wordt beëindigd krijgt de klant een hersteltermijn aangeboden. Als de klant binnen de hersteltermijn de afspraken niet nakomt of niet meewerkt dan wordt de schuldhulpverlening beëindigd.

Hersteltermijn

De termijn die is gesteld in dit artikel wordt bewust niet genoemd. De termijn dient redelijk te zijn. Wat redelijk is hangt samen met welke afspraken de klant moet nakomen. Hier is sprake van maatwerk en dit dient de schuldhulpverlener goed uit te leggen in de rapportage en beschikking.

Kan-bepaling

Dit artikel is geformuleerd als een zogenaamde “kan”-bepaling. Het college heeft de bevoegdheid tot beëindiging, maar niet de verplichting. Dit geeft het college ruimte om van een beëindiging af te zien, wanneer elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt.

Artikel 7 Weigering schuldhulpverlening

In dit artikel staat hoe wordt omgegaan met een herhaald verzoek schuldhulpverlening en de bevoegdheid van het college tot tijdelijke weigering van het product schuldregeling en/of WSNP. Daarnaast kunnen er aanvullende voorwaarden (bijvoorbeeld budgetbeheer en hulpverlening) worden gesteld bij een herhaald verzoek tot schuldhulpverlening.

Deze beleidsregel geldt als richtlijn en nadrukkelijk als stok achter de deur. In alle gevallen kan de schuldhulpverlener hiervan op basis van individuele omstandigheden afwijken en de hardheidsclausule toepassen. Schuldhulpverleners worden aangemoedigd om bij recidive altijd de reden van (her)aanmelding te achterhalen en opnieuw in te schatten of schuldhulpverlening succesvol kan zijn.

Artikel 8 Gegevensuitwisseling, verwerking en gebruik van persoonsgegevens

Met dit artikel wordt duidelijk gemaakt welke persoonsgegevens het college uit kan wisselen om de identiteit van betrokkene te bevestigen, de noodzaak tot schuldhulpverlening vast te stellen en ondersteuning te bieden.

Artikel 9 Hardheidsclausule en onverwachte omstandigheden

Dit artikel geeft ruimte aan het college om in bijzondere en/of onverwachte situaties af te wijken van deze beleidsregels in het voordeel van de inwoner. Bijvoorbeeld bij een gezin met minderjarige kinderen. Het gebruik van dit artikel moet worden beschouwd als uitzondering en niet als regel. Er moet dan ook duidelijk worden aangegeven waarom van deze beleidsregels wordt afgeweken.

Artikel 10 Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 11 Citeertitel

Dit artikel behoeft geen toelichting.